

Dato: 21.05.2012
Saksnr.: 201205879-2
Arkivkode E: C61
Saksbehandler: Anne Kristin Undlien

Saksgang
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato
30.05.2012
13.06.2012

Endring i lov om folkebibliotek - Høringsuttalelse fra Kristiansand kommune

Sammendrag:

Kulturdepartementet la 8. mars fram et forslag til endring i lov 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek. Forslaget er i hovedsak en oppfølging av St.meld.nr 23 (2008-2009) Bibliotek. Kunnskapsallmenning, møtestad og kulturarena i ei digital tid, som ble lagt fram i 2009.

Kristiansand kommune gir følgende høringsuttalelse:

"Kristiansand kommune gir i hovedsak sin tilslutning til det nye lovforslaget til biblioteklov, med følgende merknader:

- Felles biblioteklov for alle offentlige bibliotek hadde vært ønskelig.
- Veiledende retningslinjer og forskrifter er nødvendig for å sikre felles forståelse og kvalitet.
- Informasjonsveiledningen og samarbeidet med utdanningssektoren bør komme tydeligere fram i loven/veiledende retningslinjer.
- Rollefordeling og ansvar for tilgang til alle ressurser i offentlig bibliotek bør komme fram i loven. For eksempel bør regionalt lånesamarbeid være en skal-funksjon på fylkeskommunalt nivå.
- Statens oppgaver bør beskrives nærmere."

Forslag til vedtak:

1. Formannskapet slutter seg til rådmannens forslag til høringsuttalelse.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Trykte vedlegg: Høringsnotat – Forslag til endringer i lov om folkebibliotek.

Utrykte vedlegg: Ingen

Bakgrunn for saken:

Utfyllende kommentarer til lovforslaget:

Kapitel I Folkebibliotekenes formål og virksomhet

Bibliotekenes formålsparagraf er endret og gjort mer framtidsrettet og offensiv i forhold til bibliotekenes formidlingsarbeid. Folkebibliotekene skal drive *aktiv* formidling. Folkebibliotekene skal ha en rolle som møteplass og *arena for offentlig samtale og debatt*. Dette er tydelige signaler for å drive en aktiv og oppsøkende folkebibliotekstjeneste. Samtidig er mye bra i formålsparagrafen beholdt fra nåværende lov: bibliotekets betydning i forhold til utdanning og opplysning er poengtert i formålsparagrafen, det samme er de viktige ledesnorene: kvalitet, allsidighet og aktualitet.

Bibliotekets samfunnsoppdrag i forhold til å gi informasjonsveiledning i alle typer medier burde vært poengtert særskilt.

Kulturdepartementet begrunner avgjørelsen om å ha folkebibliotekloven som en særlov, med at samarbeidet mellom de ulike bibliotektypene fungerer så godt i dag, uten en felles biblioteklov for samtlige offentlige bibliotek. Samfunnet og biblioteksektoren står ovenfor store utfordringer i forhold til den digitale utviklingen, og i forhold til folks økende utdanningsbehov, i en slik situasjon mener Kristiansand kommune det hadde vært en styrke å samle bibliotekene i en mer omfattende lov som omhandlet samtlige offentlige bibliotek.

Kapitel II Kommunale folkebibliotek

Ny lovtekst slår fortsatt fast at alle kommuner skal ha et folkebibliotek, evt. i driftsfelleskap med andre. Med de store ulikheter det er kommunene imellom, mener Kristiansand kommune det fremdeles vil være viktig å ha veiledende retningslinjer for bibliotekene for å sikre god kvalitet.

Kristiansand kommune støtter departementets valg av alternativ 1 som slår fast at samtlige biblioteksjefer skal ha fagutdannelse. Det er da viktig at det kan gis dispensasjon til store kommuner som har folkebibliotek med bred bibliotekfaglig kompetanse. Det forventes at departementet reviderer forskriften om kvalifikasjonskrav i tråd med utviklingen.

Lovens krav om at det skal være et organisert samarbeid mellom folkebiblioteket og de kommunale skolebibliotekene foreslås fjernet i nytt lovforslag, med begrunnelse i at dette kravet kun står i bibliotekloven, ikke i opplæringsloven, og at det er unaturlig at en lov pålegger kommunale enheter å samarbeide. Kristiansand kommune har forståelse for disse betraktningene, men ser hvor stor betydning en god samarbeidsavtale mellom skolesektor og folkebibliotek har, og mener samarbeidet mellom folkebibliotek og skolebibliotek i grunnskole og videregående skole, bør behandles i veiledende retningslinjer/forskrifter for bibliotekene.

Kapitel III Fylkeskommunens bibliotekoppgaver

Det er viktig at ansvar for det regionale lånesamarbeidet blir plassert og kompensert. I høringsnotatet beskriver departementet «lånesamarbeidet som selve ryggraden i et velfungerende biblioteknettverk», dette viktige ansvarsområde er fjernet i det nye lovforslaget. Kristiansand kommune ønsker regionalt lånesamarbeid som en skal-funksjon på fylkeskommunalt nivå. Dersom lånesamarbeidet i § 9 forsvinner, vil disse oppgavene i stor grad bli overført til de store regionale folkebibliotekene. Dette lar seg ikke gjennomføre uten økte ressurser.

Når det gjelder ansvar for oversikt og anskaffelse av lokalhistorisk materiale har også fylkesbiblioteket en viktig rolle regionalt. Det kan bli store hull i den nasjonale «hukommelsen» dersom ingen tar dette ansvaret videre.

Kapittel IV Statlige oppgaver

Statlige oppgaver bør defineres tydeligere. I forslag til ny lovttekst sies det bare «...bibliotekformål som ikke naturlig hører inn under den enkelte kommunes ansvarsområde, eller som er av særlig betydning for opprettholdelse av et nasjonalt biblioteksystem.» Det bør være et statlig ansvar å fremme fellesløsninger som transportordning, fellesordning for e-lån, lisenser på databaser, felles vandreutstillinger, nasjonale jubileumsmarkeringer og nasjonale formidlingskampanjer og andre tekniske fellesløsninger.

Staten satser stort på ressursdeling og fjernlån ved å bygge opp Nasjonalbibliotekets depotbibliotek. Så lenge store folkebibliotek låner ut mer enn de låner inn til sine brukere, må ressurser tilføres slike bibliotek, enten direkte fra staten eller via fylkesbibliotekene.

Universitet og høyskoler kjøper stadig mer digitale medier som er lisensbeheftet, noe som medfører at kun ansatte og studenter i egen institusjon får tilgang til materialet. Folkebibliotekene har lånere som har behov for disse ressursene, dette er en utfordring som bør behandles på statlig nivå.

Forskrifter må ta hensyn til disse problemstillingene, slik at ikke det nasjonale lånesamarbeidet kolliderer.